II

(Nezakonodajni akti)

UREDBE

UREDBA KOMISIJE (EU) št. 774/2010

z dne 2. septembra 2010

o določitvi smernic glede nadomestil med upravljavci prenosnih omrežij in skupnega regulatornega pristopa k zaračunavanju prenosa

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 1228/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2003 o pogojih za dostop do omrežja za čezmejne izmenjave električne energije [1] in zlasti člena 8(1) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Uredba (ES) št. 1228/2003 predvideva vzpostavitev mehanizma nadomestil med upravljavci prenosnih omrežij. V skladu s to uredbo namerava Komisija pripraviti smernice, ki podrobno določajo postopek in metodologijo, ki se uporabita v mehanizmu nadomestil med upravljavci prenosnih omrežij, ter ustrezna pravila za postopno uskladitev določanja cen po nacionalnih tarifnih sistemih.

(2) Odkar je bila prvič prepoznana potreba po mehanizmu nadomestil med upravljavci prenosnih omrežij, so upravljavci prenosnih omrežij pridobili dragocene izkušnje, zlasti prek prostovoljnih mehanizmov. Vendar so upravljavci prenosnih omrežij vedno težje dosegali sporazum o takih prostovoljnih mehanizmih.

(3) Zavezujoče smernice, ki vzpostavljajo mehanizem nadomestil med upravljavci prenosnih omrežij, bi morale zagotoviti stabilno podlago za delovanje mehanizma nadomestil med upravljavci prenosnih omrežij in pošteno nadomestilo upravljavcem prenosnih omrežij za stroške prevajanja čezmejnih pretokov električne energije.

(4) Upravljavci prenosnih omrežij iz tretjih držav ali ozemelj, ki so sklenili sporazume z Unijo ter s tem sprejeli in uporabljajo zakonodajo Unije na področju električne energije, bi morali biti upravičeni do enakopravnega sodelovanja v mehanizmu nadomestil med upravljavci prenosnih omrežij z upravljavci prenosnih omrežij iz držav članic.

(5) Primerno je dovoliti, da se upravljavci prenosnih omrežij v tretjih državah, ki niso sklenili sporazumov z Unijo, vendar so sprejeli in uporabljajo zakonodajo Unije na področju električne energije, vključijo v večstranske sporazume z upravljavci prenosnih omrežij v državah članicah, kar vsem pogodbenicam omogoča pošteno in pravično nadomestilo za stroške, nastale zaradi prevajanja čezmejnih pretokov električne energije.

(6) Upravljavci prenosnih omrežij bi morali prejeti nadomestila za izgube energije, ki nastajajo zaradi prevajanja čezmejnih pretokov električne energije. Taka nadomestila bi morala temeljiti na oceni izgub, ki bi nastale zaradi odsotnosti tranzita električne energije.

(7) Za nadomestila upravljavcem prenosnega omrežja za stroške zagotavljanja infrastrukture za prevajanje čezmejnih pretokov električne energije bi moral biti ustanovljen sklad. Vrednost tega sklada bi morala temeljiti na dolgoročnem povprečju dodatnih stroškov zagotavljanja infrastrukture za prevajanje čezmejnih pretokov električne energije, ocenjenem za celotno Unijo.

(8) Upravljavci prenosnih omrežij v tretjih državah bi se morali srečevati z enakimi stroški uporabe prenosnega omrežja Unije kakor upravljavci prenosnih omrežij v državah članicah.

(9) Razlike v cenah, ki se uporabljajo za proizvajalce električne energije za dostop do prenosnega omrežja, ne bi

[1] UL L 176, 15.7.2003, str. 1.

smele ogrožati notranjega trga. Zato bi bilo treba povprečne cene za dostop do omrežja v državah članicah obdržati v razponu, ki pomaga zagotavljati uresničevanje koristi uskladitve.

(10) Ukrepi, ki jih predvideva ta uredba, so v skladu z mnenjem odbora, ustanovljenega s členom 13 Uredbe (ES) št. 1228/2003 –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Upravljavci prenosnih omrežij prejmejo nadomestilo za stroške, nastale zaradi prevajanja čezmejnih pretokov električne energije po njihovih omrežjih, na podlagi smernic, navedenih v delu A Priloge.

Člen 2

Cene, ki jih uporabljajo upravljavci omrežja za dostop do prenosnega omrežja, so v skladu s smernicami, določenimi v delu B Priloge.

Člen 3

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba preneha veljati 2. marca 2011.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 2. septembra 2010

Za Komisijo

Predsednik

José Manuel BARROSO

PRILOGA

DEL A

SMERNICE ZA VZPOSTAVITEV MEHANIZMA NADOMESTIL MED UPRAVLJAVCI PRENOSNIH OMREŽIJ

1. **Splošne določbe**

1.1 Mehanizem nadomestil med upravljavci prenosnih omrežij (ITC) zagotavlja nadomestilo za stroške prevajanja čezmejnih pretokov električne energije, vključno z zagotavljanjem čezmejnega dostopa do med seboj povezanega omrežja.

1.2 Upravljavci prenosnega omrežja ustanovijo sklad ITC za nadomestilo stroškov prevajanja čezmejnih pretokov električne energije upravljavcem prenosnih omrežij.

Sklad ITC zagotovi nadomestilo za:

(1) stroške izgube, nastale na nacionalnih prenosnih omrežjih zaradi prevajanja čezmejnih pretokov električne energije, in

(2) stroške za zagotavljanje infrastrukture za prevajanje čezmejnih pretokov električne energije.

1.3 Prispevki v sklad ITC se izračunajo v skladu s točko 6.

Plačila iz sklada ITC se izračunajo v skladu s točkama 4 in 5.

Upravljavci prenosnega omrežja so odgovorni za pripravo dogovorov za zbiranje in črpanje vseh plačil v zvezi s skladom ITC in tudi za določanje rokov plačil. Vsi prispevki in plačila se izvršijo čim prej in najpozneje v šestih mesecih po končanem obdobju, za katerega veljajo.

1.4 Skupina evropskih regulatorjev za električno energijo in plin (ERGEG), ustanovljena s Sklepom Komisije 2003/796/ES [1], Komisiji vsako leto poroča o izvajanju mehanizma ITC in upravljanju sklada ITC.

Upravljavci prenosnega omrežja pri tej nalogi sodelujejo z ERGEG ter zagotavljajo ERGEG in Komisiji vse informacije, potrebne za ta namen.

1.5 Tranzit električne energije se izračuna, običajno na vsako uro, na podlagi nižjega absolutnega zneska uvoza električne energije in absolutnega zneska izvoza električne energije po povezavah med nacionalnimi prenosnimi omrežji.

Za namene izračuna tranzitov električne energije se znesek uvoza in znesek izvoza po vsaki povezavi med nacionalnimi prenosnimi omrežji zmanjšata sorazmerno z deležem zmogljivosti, ki se dodeli na način, ki ni združljiv s točko 2 smernic za razreševanje prezasedenosti iz Priloge k Uredbi (ES) št. 1228/2003.

Brez poseganja v določbe drugega pododstavka te točke se uvoz in izvoz električne energije po povezavah s tretjimi državami, za katere veljajo določbe iz točke 7.1, vključita v izračun tranzita električne energije.

1.6 Za namene tega dela Priloge pomeni neto pretok električne energije absolutno vrednost razlike med celotnim izvozom električne energije iz danega nacionalnega prenosnega omrežja v države, kjer upravljavci prenosnega omrežja sodelujejo v mehanizmu ITC, in celotnim uvozom električne energije iz držav, kjer upravljavci prenosnega omrežja sodelujejo v mehanizmu ITC, v isto prenosno omrežje.

[1] UL L 296, 14.11.2003, str. 34.

Za pogodbenice mehanizma ITC, ki mejijo na vsaj eno tretjo državo, za katero veljajo določbe točke 7.1, se prilagodi izračun neto pretokov:

(1) če je celotni izvoz električne energije v države, kjer upravljavci prenosnega omrežja sodelujejo v mehanizmu ITC, večji kot celotni uvoz električne energije iz držav, kjer upravljavci prenosnega omrežja sodelujejo v mehanizmu ITC, se neto pretoki zmanjšajo za nižje:

(a) neto uvozne pretoke iz teh tretjih držav; ali

(b) neto izvozne pretoke v državah, v katerih upravljavec prenosnega omrežja sodeluje v mehanizmu ITC;

(2) če je celotni uvoz električne energije iz držav, kjer upravljavci prenosnega omrežja sodelujejo v mehanizmu ITC, večji kot celotni izvoz električne energije v države, kjer upravljavci prenosnega omrežja sodelujejo v mehanizmu ITC, se neto pretoki zmanjšajo za nižje:

(a) neto izvozne pretoke v teh tretjih državah; ali

(b) neto uvozne pretoke iz držav, kjer upravljavec prenosnega omrežja sodeluje v mehanizmu ITC.

1.7 Za namene te priloge obremenitev pomeni celotno količino električne energije, ki se v nacionalnem prenosnem omrežju prenese do povezanih distribucijskih omrežij, do končnih porabnikov, povezanih s prenosnim omrežjem, ter proizvajalcev električne energije za porabo pri proizvodnji električne energije.

2. Sodelovanje v mehanizmu ITC

2.1 Vsak regulatorni organ zagotovi sodelovanje upravljavcev prenosnega omrežja z območja svoje pristojnosti v mehanizmu ITC, cene, ki jih uporabljajo upravljavci prenosnih omrežij za dostop do omrežij, pa ne vključujejo nobenih dodatnih cen za prevajanje čezmejnih pretokov električne energije.

2.2 Upravljavci prenosnih omrežij iz tretjih držav, ki so sklenili sporazume z Unijo ter s tem sprejeli in uporabljajo zakonodajo Unije na področju električne energije, so upravičeni do sodelovanja v mehanizmu ITC.

Do sodelovanja v mehanizmu ITC so zlasti upravičeni upravljavci prenosnih omrežij, ki delujejo na ozemljih, opredeljenih v členu 9 Pogodbe o Energetski skupnosti ([1]).

Vsak upravljavec prenosnega omrežja iz tretje države, ki sodeluje v mehanizmu ITC, se obravnava na enakopravni osnovi z upravljavcem prenosnega omrežja države članice.

3. Večstranski sporazumi

3.1 Upravljavci prenosnega omrežja lahko sklenejo večstranske sporazume v zvezi z nadomestilom za stroške prevajanja čezmejnih pretokov električne energije med upravljavci prenosnih omrežij, ki sodelujejo v mehanizmu ITC, in tistimi upravljavci prenosnih omrežij iz tretjih držav, ki niso sklenili sporazumov z Unijo, vendar so sprejeli in uporabljajo zakonodajo Unije na področju električne energije, in ki so 16. decembra 2009 podpisali prostovoljni sporazum med upravljavci prenosnega omrežja glede nadomestil med upravljavci prenosnih omrežij.

3.2 Namen takih večstranskih sporazumov je, da zagotovijo obravnavo upravljavca prenosnega omrežja iz tretje države na enakopravni osnovi z upravljavcem prenosnega omrežja v državi, ki sodeluje v mehanizmu ITC.

3.3 Kadar je potrebno, lahko taki večstranski sporazumi priporočijo ustrezno prilagoditev nadomestila za zagotovitev infrastrukture za prevajanje čezmejnih pretokov električne energije, opredeljenega v skladu s točko 5, celotnemu nadomestilu. Vsako tako prilagoditev odobri Komisija.

3.4 Obravnava upravljavca prenosnega omrežja iz tretje države ne bo ugodnejša v primerjavi s tisto, ki bi veljala za upravljavca prenosnega omrežja, ki sodeluje v mehanizmu ITC.

([1]) UL L 198, 20.7.2006, str. 18.

3.5 Vsi takšni večstranski sporazumi se predložijo Komisiji, ki poda mnenje, ali nadaljevanje večstranskih sporazumov spodbuja izpolnitev in delovanje notranjega trga z električno energijo in čezmejno delovanje. Mnenje Komisije obravnava zlasti vprašanji:

(1) ali sporazum zajema le nadomestila med upravljavci prenosnega omrežja za stroške, nastale zaradi prevajanja čezmejnih pretokov električne energije;

(2) ali so zahteve iz točk 3.2 in 3.4 izpolnjene.

3.6 Pri oblikovanju svojega mnenja iz točke 3.5 se Komisija posvetuje z vsemi državami članicami, pri čemer zlasti upošteva mnenje tistih držav članic, ki mejijo na ustrezno tretjo državo.

4. **Nadomestilo za izgube**

4.1 Nadomestilo za izgube, nastale na nacionalnih prenosnih omrežjih zaradi prevajanja čezmejnih pretokov električne energije, se izračuna ločeno od nadomestila za stroške, nastale v zvezi z zagotavljanjem infrastrukture za prevajanje čezmejnih pretokov električne energije.

4.2 Višina izgub, nastalih na nacionalnem prenosnem omrežju, se ugotovi z izračunom razlike med:

(1) višino izgub, dejansko nastalih na prenosnem omrežju v ustreznem obdobju, in

(2) ocenjeno višino izgub na prenosnem omrežju, ki bi nastale na omrežju v ustreznem obdobju, če ne bi prišlo do tranzitov električne energije.

4.3 Za izdelavo izračuna, navedenega v točki 4.2, so odgovorni upravljavci prenosnega omrežja, ki ta izračun in metodo izračuna objavijo v ustrezni obliki. Ta izračun se lahko izpelje iz ocen za številne časovne točke v ustreznem obdobju.

4.4 Vrednost izgub, nastalih na nacionalnem prenosnem omrežju zaradi čezmejnega pretoka električne energije, se izračuna na isti osnovi, kot jo je odobril regulatorni organ v zvezi z vsemi izgubami na nacionalnih prenosnih omrežjih. ERGEG preveri merila za vrednotenje izgub na nacionalni ravni in zlasti upošteva, da se izgube vrednotijo na pošten in nediskriminatoren način.

Kadar ustrezni regulatorni organ ni odobril osnove za izračun izgub za obdobje, za katero velja mehanizem ITC, vrednost izgub za namene mehanizma ITC temelji na ocenah, ki jih pregledajo vsi upravljavci prenosnih omrežij.

5. **Nadomestilo za zagotavljanje infrastrukture za čezmejne pretoke električne energije**

5.1 Letni znesek nadomestila za čezmejno infrastrukturo se porazdeli med upravljavce prenosnih omrežij, odgovorne za nacionalna prenosna omrežja, kot nadomestilo za stroške, ki nastanejo pri zagotavljanju infrastrukture za prevajanje čezmejnih pretokov električne energije.

5.2 Letni znesek nadomestila za čezmejno infrastrukturo se porazdeli med upravljavce prenosnih omrežij, odgovorne za nacionalna prenosna omrežja, v sorazmerju s:

(1) faktorjem tranzita, ki izraža stanje tranzitov na tem nacionalnem prenosnem omrežju kot delež skupnih tranzitov na vseh nacionalnih prenosnih omrežjih;

(2) faktorjem obremenitve, ki izraža kvadrat tranzitov električne energije kot delež obremenitve skupaj s tranziti na tem nacionalnem prenosnem omrežju v razmerju do kvadrata tranzitov električne energije kot deleža obremenitve skupaj s tranziti za vsa nacionalna prenosna omrežja.

Utež faktorja tranzita je 75 %, faktorja obremenitve pa 25 %.

5.3 Letni znesek nadomestila za čezmejno infrastrukturo je 100 000 000 EUR.

6. **Prispevki v sklad ITC**

6.1 Upravljavci prenosnih omrežij prispevajo v sklad ITC v sorazmerju z absolutno vrednostjo neto pretokov na svoje nacionalno prenosno omrežje in z njega kot deležem vsote absolutne vrednosti neto pretokov na vsa nacionalna prenosna omrežja in z njih.

7. **Pristojbina za uporabo prenosnega omrežja za uvoz in izvoz električne energije tretjih držav**

7.1 Pristojbina za uporabo prenosnega omrežja se plača na celotni načrtovani uvoz in izvoz električne energije iz vseh tretjih držav, kadar:

(1) navedena država ni sklenila sporazuma z Unijo, vendar je sprejela in uporablja zakonodajo Unije na področju električne energije, ali

(2) upravljavec prenosnega omrežja, ki odgovarja za omrežje, s katerega se električna energija uvaža ali na katerega se električna energija izvaža, ni sklenil večstranskega sporazuma, navedenega v točki 3.

Ta pristojbina se navede v eurih na megavatno uro.

7.2 Vsak udeleženec v mehanizmu ITC obračuna pristojbino za uporabo prenosnega omrežja za načrtovan uvoz in izvoz električne energije med nacionalnim prenosnim omrežjem in prenosnim omrežjem tretje države.

7.3 Pristojbino za uporabo prenosnega omrežja za vsako leto vnaprej izračunajo upravljavci prenosnih omrežij. Določi se kot ocenjen prispevek na megavatno uro, ki bi ga upravljavci prenosnih omrežij iz države udeleženke plačali skladu ITC na podlagi načrtovanih čezmejnih pretokov električne energije za ustrezno leto.

DEL B

SMERNICE ZA SKUPNI REGULATORNI PRISTOP K ZARAČUNAVANJU PRENOSA

1. Povprečne letne cene prenosa, ki jih plačujejo proizvajalci v vsaki državi članici, morajo biti v razponih, določenih v točki 3.

2. Povprečne letne cene prenosa, ki jih plačujejo proizvajalci, so celotne letne tarifne cene prenosa, ki jih plačujejo proizvajalci, deljene s celotno izmerjeno energijo, ki jo proizvajalci letno pošiljajo v prenosno omrežje države članice.

Za izračun, določen v točki 3, cene prenosa ne zajemajo:

(1) cen, ki jih plačujejo proizvajalci za fizična sredstva, potrebna za povezavo z omrežjem ali izboljšavo povezave;

(2) cen, ki jih plačujejo proizvajalci v zvezi s pomožnimi storitvami;

(3) cen za posebne izgube v omrežjih, ki jih plačujejo proizvajalci.

3. Vrednost povprečnih letnih cen za prenos, ki jih plačujejo proizvajalci, mora biti v razponu od 0 do 0,5 EUR/MWh, razen tistih, ki veljajo na Danskem, Švedskem, Finskem, v Romuniji, na Irskem, v Veliki Britaniji in Severni Irski.

Vrednost povprečnih letnih cen za prenos, ki jih plačujejo proizvajalci na Danskem, Švedskem in Finskem, mora biti v razponu od 0 do 1,2 EUR/MWh.

Vrednost povprečnih letnih cen za prenos, ki jih plačujejo proizvajalci na Irskem, v Veliki Britaniji in Severni Irski, je v razponu od 0 do 2,5 EUR/MWh, ter v Romuniji od 0 do 2,0 EUR/MWh.